

tepav

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı

Türkiye'nin Endüstriyel Emisyonlar Direktifine Uyumu: Enerji Sektörü Üzerindeki Muhtemel Maliyetler

Ankara, 24 Mart 2015

Çerçeve

- Temel endişe: İklim değişikliği
- Endüstriyel Emisyonlar Direktifi
- Türkiye enerji sektörüne EED çerçevesinden bir bakış
- Pilot analiz: EED'nin enerji sektörü üzerindeki muhtemel maliyetleri
- Sonuç: Alternatifler mümkün mü?

Zonguldak

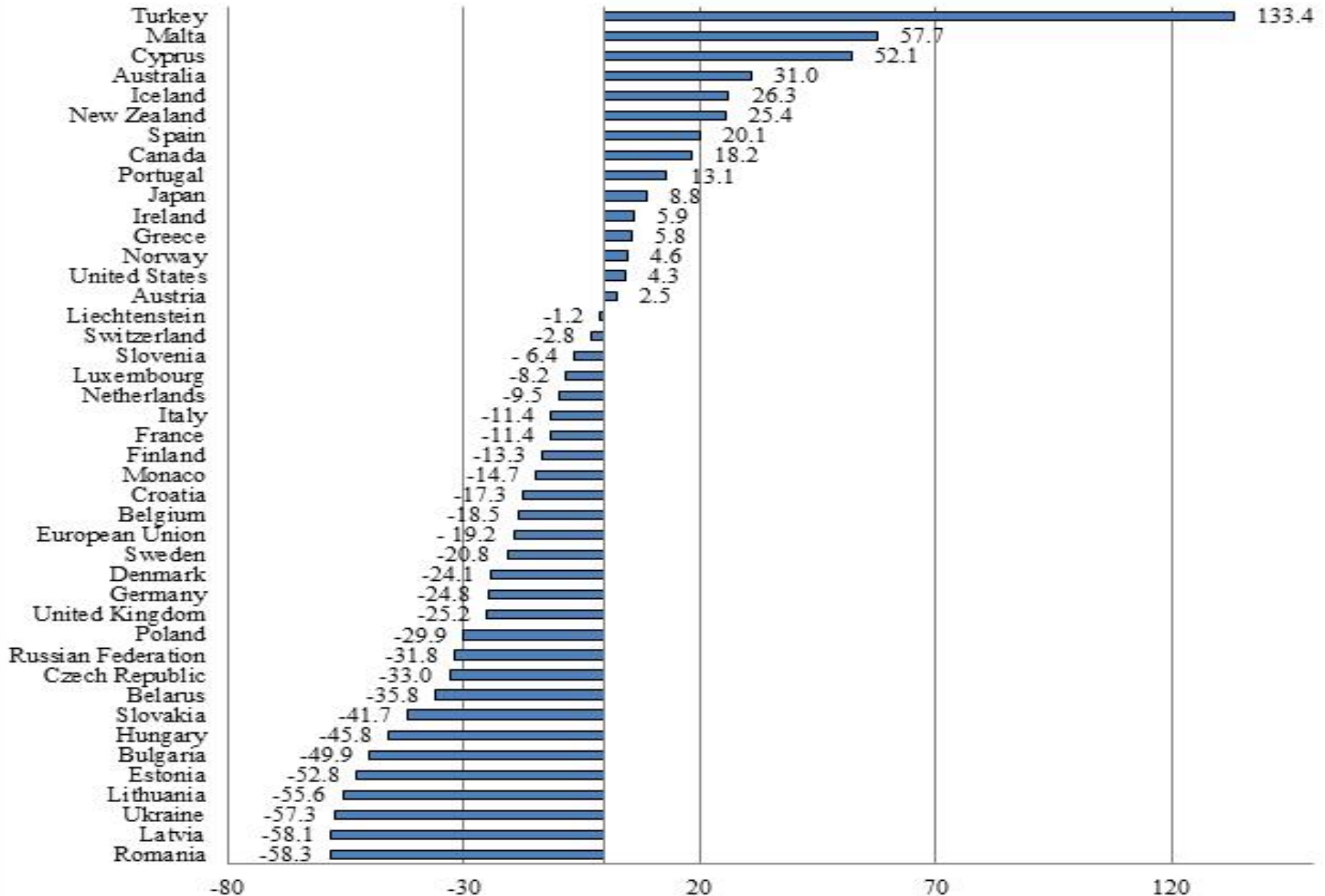
Bursa

Beijing

Sera gazı emisyonlarındaki değişim 1990-2012 (%)

İklim değişikliği

- Artık iklim değişikliğinin olup olmadığını değil, sürecin hızlanıp hızlanmadığını tartışıyoruz
 - Sanayi devriminden bu yana küresel sıcaklıklardaki artış 0.9°C 'ye ulaşmış durumda
 - Hedef: küresel ısınmayı 2°C ve altında tutabilmek
 - Düşük karbon ekonomisine geçiş yeterli değil
 - Isınma sürecini hızlandıran etkiler
 - Sera gazı stoklarının tutucu etkisi
 - Okyanuslardaki sıcaklık artışı

İklim değişikliğine karşı küresel tutum

- Sorunun sınır ötesi özelliği kolektif mücadeleyi gerektiriyor
- 2015 sürdürülebilir kalkınma açısından önemli bir yıl
 - Addis Ababa (Temmuz): Kalkınmanın Finansmanı
 - New York (Eylül): SDG
 - Paris (Aralık): UNFCCC - COP 21
- Kyoto sonrası dönem COP 21 ile şekillenecek
 - Yavaşlayan süreç sonrası anlaşma olmayacağına yönelik endişe
 - ABD ve Çin'in sorumluluk alması ile yeniden yükselen umutlar
 - AB'nin 2030'a kadar %40 seviyesinde indirim taahhüdü
 - Tarafların Ekim ayına kadar emisyon azaltım niyetlerini beyan etmeleri bekleniyor
 - Türkiye?

Endüstriyel Emisyonlar Direktifi

IPPC (2008/1/EC)

LCPD (2001/80/EC)

VOC (1999/13/EC)

WID (2000/76/EC)

Titanyum Dioksit Direktifleri
(78/176/EEC, 82/883/EEC ve
92/112/EEC)

Enerji Sektörü

EED çerçevesinden Türkiye Enerji Görünümü

■ 2 önemli özellik:

→ Fosil yakıt ağırlıklı

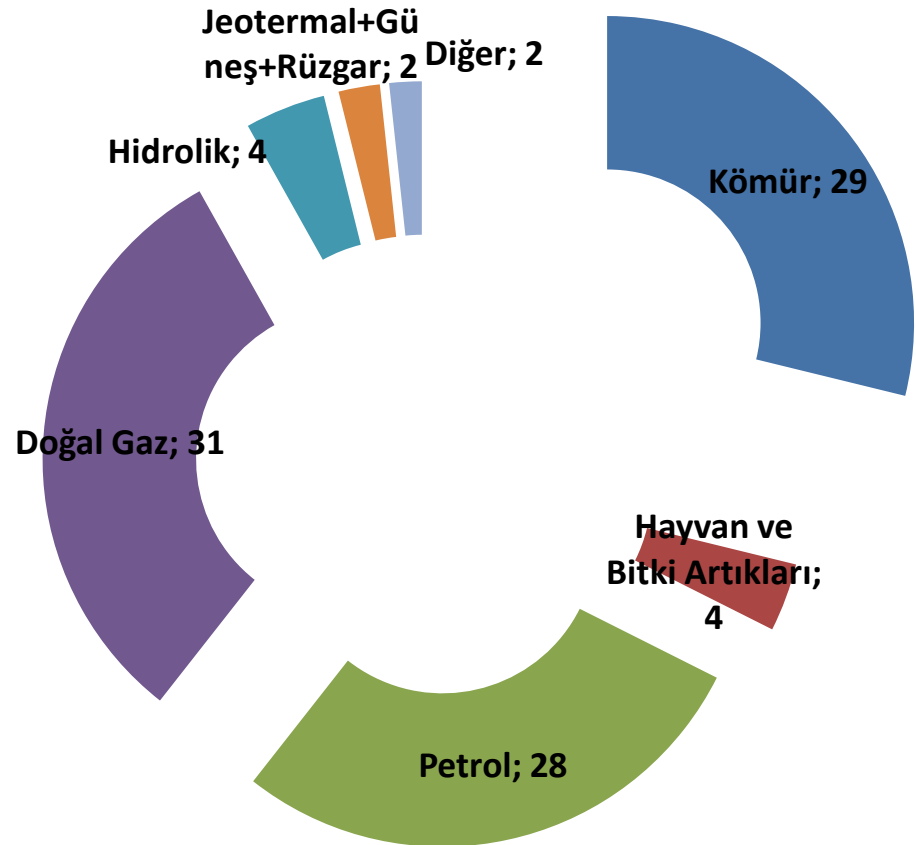
%88

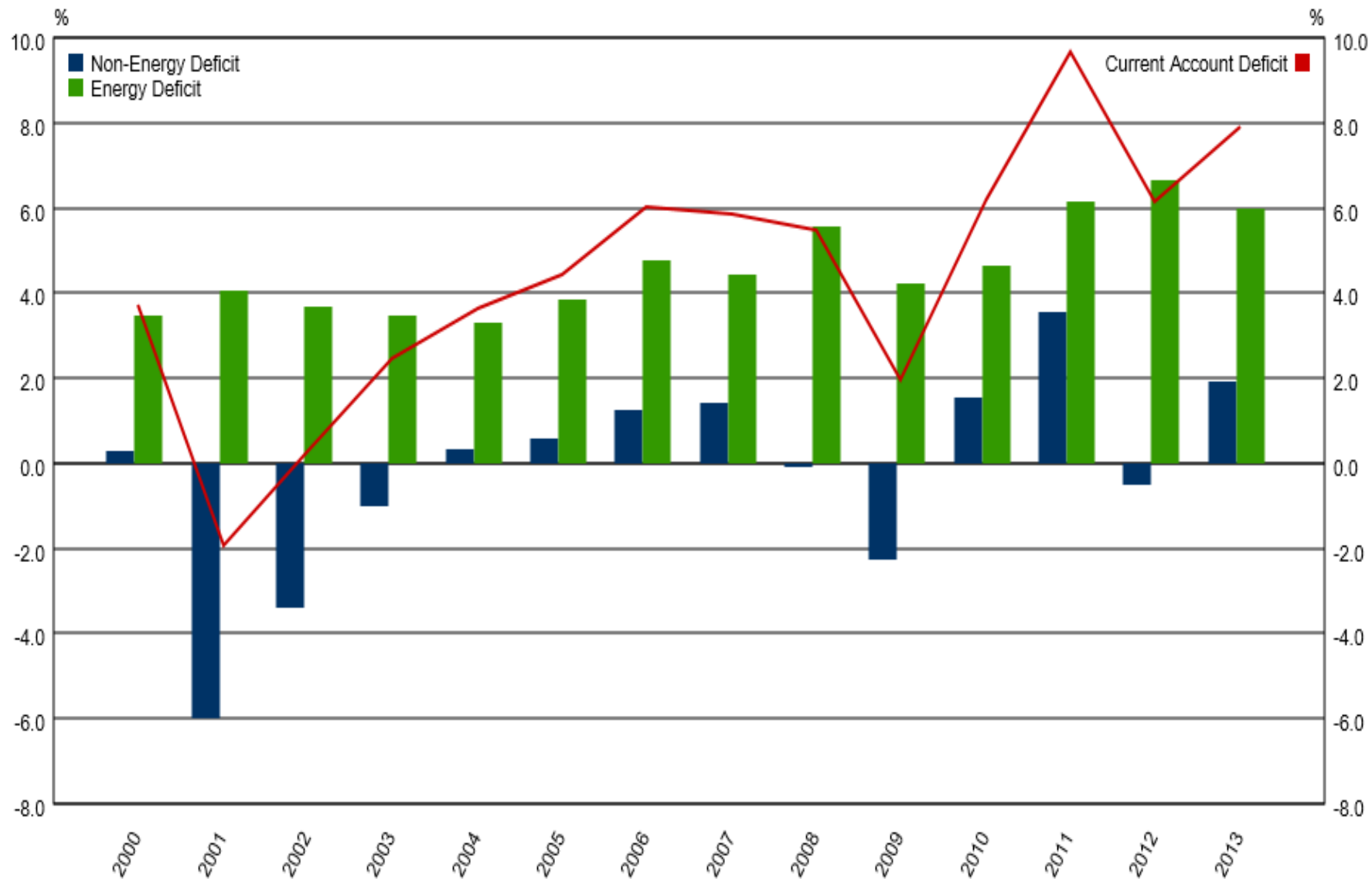
→ İthalat bağımlılığı

%80

- Petrol, %112
- Doğal gaz, %99
- Kömür, %58

- Rüzgar, güneş, jeotermal, %0

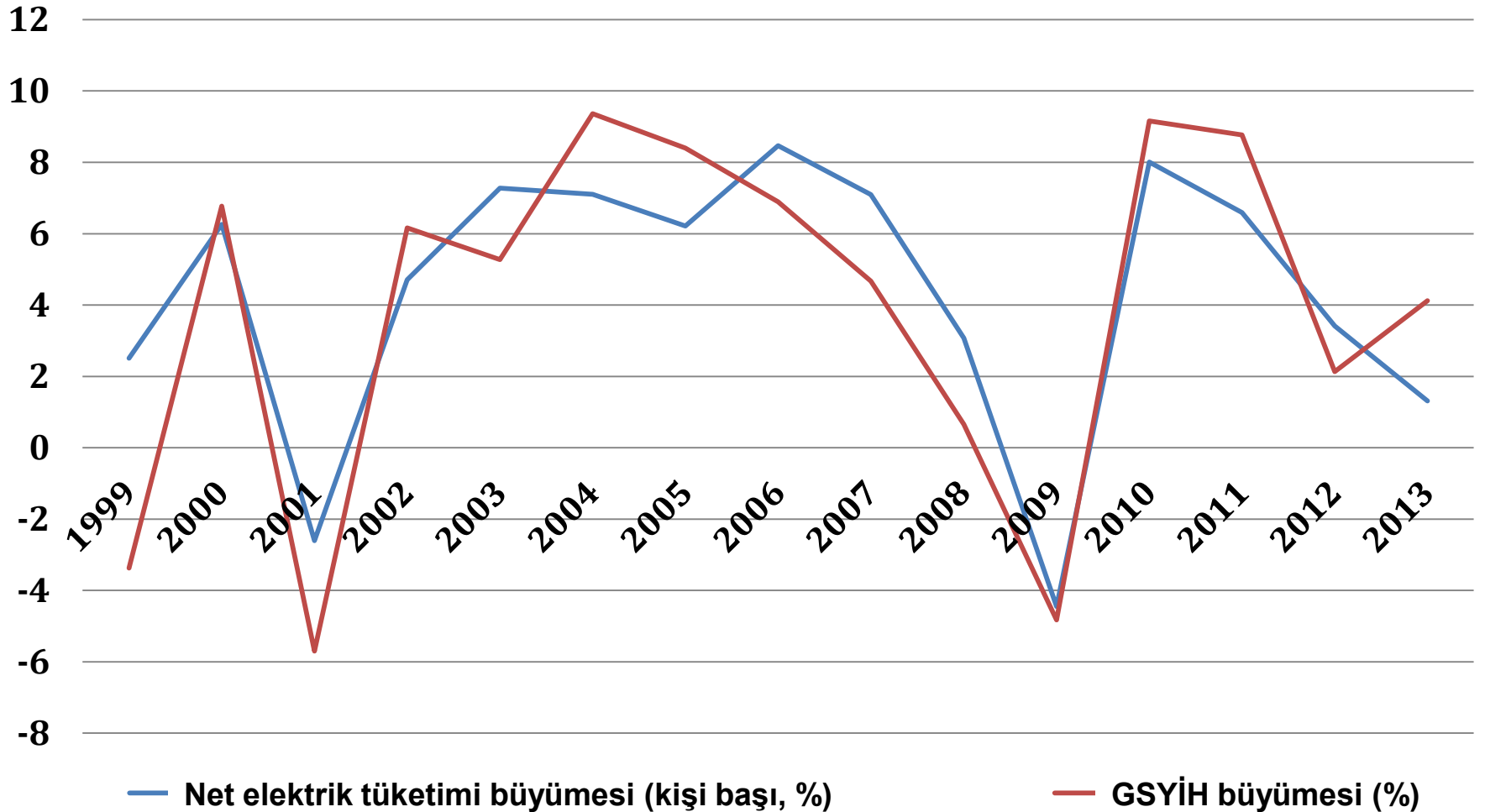

Yüksek fosil yakıt kullanımı yüksek emisyon anlamına geliyor

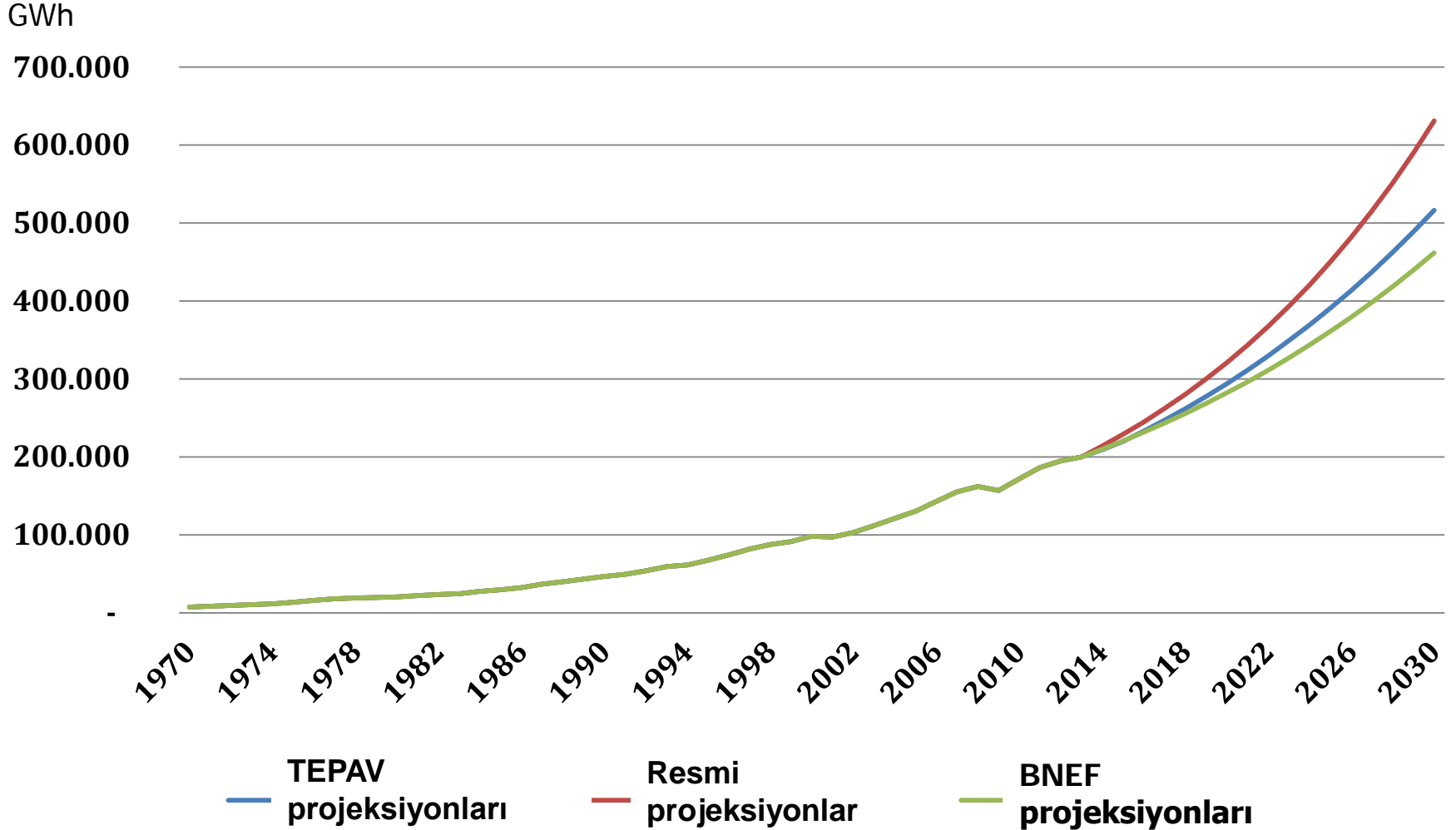
- Enerji sektörü (elektrik üretimi), sera gazı emisyonlarının ana kaynağı

Doğrudan emisyonlar (%)		Dolaylı emisyonlar (%)	
CO ₂	88.1	CO	97.5
CH ₄	10.2	NO _x	94.2
N ₂ O	8.3	NMVOC	48
		SO ₂	60

Elektrik tüketimi GSYİH büyümesi ile doğrudan ilişkili

Elektrik talebinin 2030'da en iyimser tahminle ikiye katlanması bekleniyor

Potansiyeller ve hedefler

- Rüzgar: 90-100.000 GWh
 - Güneş: 380.000 GWh
 - Jeotermal: 5-16.000 GWh
 - Biyogaz: 35.000 GWh
 - Hidrolik: 80-100.000 GWh → 91.000 GWh
 - Linyit: 110-125.000 GWh → 57.000 GWh
- 29.000 GWh

Üretim lisanslarında durum: Enerji politikaları ile uyum?

	Kömür			Toplam kömür	Doğal Gaz	Fuel-oil	Toplam
	Kömür	Yerli kömür	İthal kömür				
Değerlendirmede	1	0	10	11	13	0	24
Yürürlükte	20	16	12	48	323	29	400
Toplam	21	16	22	59	336	29	424
Sonlandırıldı	3	3	2	8	55	10	73

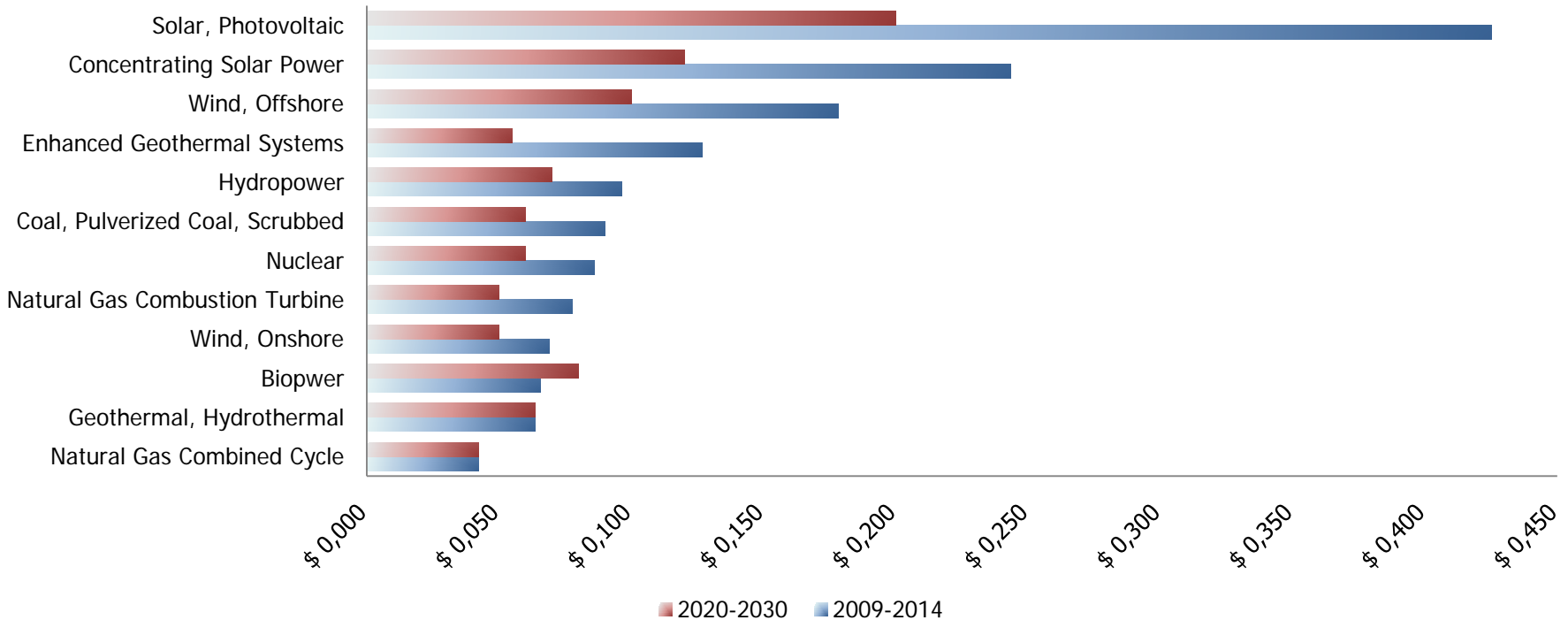
- LCPD'ye tabi 20 kömür santrali
 - Yapımı süren ve değerlendirmedeki santrallerle birlikte bu sayının 28'e yükselmesi beklenebilir
- Değerlendirmedeki lisansların tamamı ithal kömür yakıtlı
- Güneş enerjisinin lisanslama süreci: 600MW limit

EED'nin Enerji Sektörü Üzerindeki Maliyetleri

- Pilot analiz: Baca Gazı Desülfürizasyonu (BGD) ünitesi yatırımı
 - SO₂ gazının ana kaynağı enerji sektörü (%60)
 - BGD ile SO₂ salımını %90 seviyesinde azaltmak mümkündür
 - En büyük santrallerin bile BGD ünitesi olmadığı bilinmektedir
 - AB'de de SO₂ sınırları ile uyum en sorunlu alandır
- Hesaplar, 150 MW kapasiteli ve 15 yıl ömrü olan bir tesis için BGD yatırım ve işletim maliyetinin 75-100 milyon € olacağını göstermektedir
 - $NPV_{NEC,2014} = 73.5$ milyon €
 - $NPV_{TEPAV,2014} = 104.8$ milyon €
- Bu rakamlar AB için hesaplanan 50-92 milyon € maliyetlerle uyumlu görülmektedir.

Sonuç: Alternatif bir enerji politikası?

- Yenilenebilir enerji maliyetleri 2008 yılından bu yana %40-50 seviyesinde düşmüştür
 - Fosil yakıtlara yönelik yüksek teşviklere rağmen yenilenebilir enerji maliyetleri başa baş seviyesine gelmektedir.
 - SEM'lerde 2030'a kadar daha büyük düşüşler beklenmektedir

Teşekkürler

Ekler: Türk Mevzuatının Direktiflere uyum düzeyi

IPPC (2008/1/EC)

- Sanayi tesisleri tarafından
 - havaya, suya ve toprağa yapılan deşarjların kontrolünü ve azaltımını
 - atık kontrolünü
 - enerji verimliliğini
 - kazaların önlenmesini
 - sanayi faaliyetinin sonuçlandırılması durumunda söz konusu alanın rehabilitasyonunu düzenler
- EED ile MET dokümanlarının rolü artırılmıştır.
- AB Eşleştirme ve Teknik Yardım Projeleri aracılığıyla taslak yönetmelik, sektörel MET dokümanları ve DEA hazırlanmıştır. Gözden geçirme sonrası 2015 yılında yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

LCPD (2001/80/EC)

- Büyük yakma tesisleri (ısı girişi 50 MW ve üzeri olan tesisler) kaynaklı SO₂, NO_x ve toz emisyonlarının kontrolünü amaçlamaktadır
- EED ile her bir gaz ve toz emisyonu için belirlenmiş olan limit değerler %50'den daha yüksek oranda düşürülmüştür
- 50 MW altı tesislerin de kapsama alınması beklenmektedir
- LCPD Türk mevzuatına uyumlaştırılmış ve 2012 yılında Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- 2019 yılından itibaren mevcut tesislere uygulanacaktır.
- Ulusal Eylem Planı henüz hazırlanmamıştır
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bir envanter ve DEA çalışması yürütülmektedir.